

Tallinna Õismäe Gümnaasiumi kursusekava

<u>Kursuse nimetus:</u> Majandusõpetus	<u>Kursuse järjenumbr:</u> 1
<u>Õppeaine:</u> Ärimajandus	<u>Klass:</u> 10
<p><u>Eesmärgid:</u> Taotletakse, et õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ teab majanduse olulisemaid mõisteid ja põhimõtteid ning rakendab majandusalaseid teadmisi üksikisikuna ning perekonna- ja tööelus; ▪ teab oma õigusi ja kohustusi kui kodanik, töötaja, tarbija ja ettevõtja; ▪ teab üksikisiku ja ettevõtte majanduse põhimõtteid ning saab aru nende tähtsusest igapäevaelus; ▪ omab ülevaadet ja kogemusi erinevatest elukutsetest ning on motiveeritud elukestvaks õppeks; ▪ mõistab üksikisiku ja ettevõtete vastutust globaalprobleemide lahendamisel; ▪ suhtub vastutustundlikult elukeskkonda, väärtustades säästva arengu põhimõtteid; ▪ arendab loovust ja süsteemset mõtlemist; oskab püstitada eesmärke, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid; ▪ kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot 	
<p><u>Õppesisu ja -tegevus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Majanduse olemus. Nappus ja kompromiss, alternatiivkulu. Majanduse põhivalikud: Mida? Kuidas? Kellele? Tootmistegurid: loodusressursid, inimressursid ja kapital. Mikro- ja makroökoonoomika. Võimaliku tootmise piir. Piirtulu ja piirkulu. Turumajanduse alused: eraomand, hinnasüsteem, turukonkurents, ettevõtlikkus. Motiiv. Kasum. Majandussüsteemid: käsu-, tava-, turu- ja segamajandus. 2. Nõudmine, pakkumine, hind. Nõudlus, pakkumine, tasakaaluhind, nõudluseelastsus, hinnamõju. Pakkumise ja nõudluse tabelid ja graafikud. Nõudlust ja pakkumist mõjutavad tegurid. Defitsiit ja ülepakkumine. 3. Inimene kui omanik, tootja, töötaja ja tarbija. Kodumajapidamised. Isiklik ja pere eelarve, eelarve piirangud. Maksudeklaratsioon. Kindlustus. Oskused ja võimed. Tarbija, säästlik tarbimine, tarbijakaitse. Keskkonnasäästlik tarbimine. Harjumuspärane ostukäitumine. Reklaamipsühholoogia. Tööjõud ja tööhõive. Töö pakkumine ja töö nõudmine. Tööturg. Palgad. Töötu. Heitunud inimesed. Maksud ja maksed. Töötaja, juhi ja alluva rollid. Töölevõtu vestlus, CV koostamine. Tööleping ja kollektiivleping. Streik. Ametiühing. Töösuhteid reguleerivad õigusaktid. Ettevõtetus. Ettevõtte õiguslikud vormid Eestis 4. Raha ja finantsmajandus. Raha areng. Raha funktsioonid. Finantsvahendus. Pangandussüsteem, keskpang ja kommertspangad, nende ülesanded ja roll raharingluses, pakutavad teenused. Hoiustamine ja laenamine, riskid. Eesti rahasüsteem, valuutakomitee ja rahanduspoliitika. Euro ja selle kasutamine Euroopas. Kindlustus ja kindlustuse pakutavad teenused. 5. Väärtpaberid ja väärtpaberiturud. Võlakirjade ja aktsiate olemus ning erinevus. 	

<p>Väärtpaberiturg ja selle mõju majandusele. Börsispekulatsioonid.</p> <p>6. Valitsuse osa majanduses. Turu puudulikkus, ühishüved ja välismõjud. Valitsuse roll majanduses. Majandusringlus. Riigieelarve moodustamine, tulud ja kulud. Eesti riigi eelarve. Erinevad maksusüsteemid, nende eelised ja puudused. Otsesed ja kaudsed maksud Eestis. Fiskaal- ja monetaarpoliitika. Eesti maksupoliitika.</p> <p>7. Rahvusvaheline majandus. Riikide võrdlemine ja rühmitamine erinevate majandusnäitajate alusel: SKT, IAI, THI jne. Rahvusvaheline majandus. Suhteline ja absoluutne eelis, spetsialiseerumine. Eksport, import. Globaliseerumine. Õiglane kaubandus. Valuuta, valuutaturg, valuutakurss, ostujõu pariteet. Rahvusvahelised majandusorganisatsioonid. Euroopa Liit ja vabakaubandus. Kaubanduspiiranguid: tollimaks, kvoodid, tollivälised kaubandustõkked, dumping. Eesti sise- ja välismajandus, arengusuunad. Nüüdisaegsed suunad maailma majanduses. Regioonide majandusliku arengu iseärasused ja erinevused. Tööpuuduse kasv, tulude ebavõrdne jaotus ja elanikkonna kihistumine, ressursside ammendumine</p>
<p><u>Õppetulemused:</u></p> <p>1) õpilane tunneb Eesti rahasüsteemi iseärasusi ja arutleb Eesti rahanduspoliitika üle;</p> <p>2) analüüsib kommertsbankade rolli maksete teostajana ja vahendajana raharingluses, hoiuste ja laenude tähtsust bankade bilansis;</p> <p>3) teab keskpanga ülesandeid;</p> <p>4) tunneb kindlustuse olemust ja kindlustuse pakutavaid teenuseid;</p> <p>5) teab inflatsiooni ja deflatsiooni põhjusi ning arutleb nende tagajärgede üle;</p> <p>6) analüüsib tarbijahinnaindeksi kujunemist ja selle muutusi seoses hindade ja palkade muutumisega;</p> <p>7) tunneb tähtsamate väärtpaberite (võlakirjade ja aktsiate) olemust ning erinevust, selgitab väärtpaberituru tegevust ja tähtsust riigi majanduses.</p> <p>8) toob näiteid valitsuse poolt pakutavate hüvede kohta;</p> <p>9) tunneb valitsuse rolli majandusringluses ja hüvede ümberjagamisel;</p> <p>10) analüüsib valitsuse majanduspoliitikat majandusliku stabiilsuse, riigikaitse ja sotsiaalse turvalisuse tagamisel;</p> <p>11) arutleb riigieelarve moodustamise, maksupoliitika ja tulude ümberjaotamise üle.</p> <p>12) analüüsib kaubanduse rolli nii riigi kui ka rahvusvahelises majanduses;</p> <p>13) selgitab suhtelist ja absoluutset eelist;</p> <p>14) tunneb raha vahetusväärtuse mõju riigi ekspordile ja impordile.</p> <p>15) tunneb maailma regioonide majandusliku arengu iseärasusi ja erinevusi;</p> <p>16) mõistab tehnoloogilise arengu abil saavutatud majanduskasvu ja elatustaseme tõusuga kaasnevaid võimalikke negatiivseid muutusi ühiskonnas</p> <p>17) teab spetsialiseerumise ja globaliseerumise mõisteid, toob nende kohta näiteid maailmamajandusest;</p> <p>18) teab mitmesuguseid kaubanduspiiranguid: tollimaks, kvoodid, tollivälised kaubandustõkked, dumping ja analüüsib kaubanduspiirangute mõju üksiktarbijale ja ettevõtetele nii koduriigis kui ka teistes riikides.</p>

Hindamine:

Õpitulemuste hindamine lähtub gümnaasiumi riikliku õppekava üldosas ja teistes hindamist reguleerivates dokumentides toodud hindamisalustest.

Hinnatakse nii teadmisi kui ka nende rakendamise oskust.

Kontrollitakse ja hinnatakse õpilase teoreetilisi teadmisi, majandusalaste tekstide ja statistiliste andmetega töötamise oskust, informatsiooni leidmist ja situatsioonide lahendamist. Kontrollitakse ja hinnatakse arutluse, argumenteerimise ja seoste loomise oskust, õpilase iseseisvat tööd, osalemist rühmatöös ja aruteludes.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega.

Õpilasele tutvustatakse varasemalt, mida ja millal hinnatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

Kursuse hinne kujuneb kontrolltööde, praktiliste tööde ja iseseisvate tööde ning ettekannete hinnetest.

Hindamise aluseks on töö iseseisev sooritus, loovus ja vormistamise korrektsus.

Praktilised tööd on mingi konkreetse üksikteema, materjali vms kohta. Iseseisvateks töödeks on kodused ülesanded, klassitööd ja arvutitunnitööd, mida hinnatakse valikuliselt.

Kursus lõpeb kokkuvõtva lõputestiga, mis hõlmab kogu kursuse materjali.

Õppematerjalid (õpikud, töövihikud, ülesannete kogud, CD-d, DVD-d, õppeprogrammid jt):

1. Majandusõpik gümnaasiumile, Junior Achievement Arengufond, Tallinn, 2011;
2. Majandusõpik gümnaasiumile, Junior Achievementi Arengufond, Tallinn 2007;
3. Majanduse ABC, Andres Arrak, Raul Eamets, Toomas Karm jne., Tartu 2002;
4. Mikroökonomika ülesannete ja harjutuste kogu, Mare Randveer, Tallinn, 1999,
5. Ülesandekogu I osa, Junior Achievement Arengufond, Tallinn, 2009
6. Ülesandekogu II osa, Junior Achievement Arengufond, Tallinn, 2009
7. Ülesandekogu III osa, Junior Achievement Arengufond, Tallinn, 2009
8. <https://eliademy.com>
9. <http://geoloodus.pbworks.com>
10. <http://arhiiv.err.ee/vaata/vita-brevis-turumajandus>
11. <http://www.chainsim.com/log-in/>
12. <http://ja.ee/>
13. <https://www.youtube.com/watch?v=Ru1d8rJmoug>
14. http://www.eapn.ee/moodul.php?moodul=Admin&Komponent=DbFile¬emplate=1&f=fileOutput&id=2247&size_type=original
15. http://www.lvrkk.ee/kristiina/Diana_Tandru/volanoustamine/pereelarve_koostamine.html
16. https://youtu.be/f9x_UXGLSs0
17. <https://youtu.be/JzXBi8bTZoU>
18. <https://www.eesti.ee/est>
19. http://kristjanvaik.weebly.com/uploads/1/1/5/6/1156868/loeng_5.noudlus_ja_pakumine.pdf
20. <http://vue.tufts.edu/>
21. <http://www.minuraha.ee/hoius/>
22. <http://www.seb.ee/kogumine-ja-investeerimine/hoiused>
23. <https://www.swedbank.ee/private/investor?language=EST>

24. <http://kahoot.com>
25. <http://www.uus-euro.eu/>
26. <http://seitse.2day.ee>
27. <http://www.gapminder.org>
28. <https://rajaleidja.innove.ee/>